

Warszawa, dnia 23 września 2011 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI

Zasiłki rodzinne w wybranych państwach europejskich

Austria

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Do otrzymania zasiłku rodzinnego (niem. *Familienbeihilfe*) uprawnione są osoby, których dzieci żyją w gospodarstwie rodzinnym z rodzicami lub są na ich utrzymaniu. Zasiłek ten otrzymują rodzice, dziadkowie, rodzice adopcyjni lub zastępczy, a w pewnych sytuacjach – również same dzieci.

Warunki otrzymania zasiłku

Zamieszkanie dziecka w Austrii. Zasiłek otrzymują rodzice dzieci do 18. roku życia; w przypadku kontynuacji nauki – do 26 lat, a w przypadku dzieci poszukujących pracy – do 21. roku życia. W przypadku dzieci niezdolnych do podjęcia pracy zasiłek przysługuje niezależnie od wieku dzieci.

Na dziecko w wieku 18 i więcej lat, posiadające własne dochody przekraczające 9 000 euro rocznie, zasiłku nie otrzymuje się.

Wysokość zasiłku

Podstawowa wysokość zasiłku rodzinnego wynosi 105,40 euro miesięcznie na dziecko. Dla dzieci w wieku od 3 lat wzrasta ona do 112,70 euro, dla dzieci w wieku od 10 lat – do 130,90 euro, a powyżej 19 lat – do 152,70 euro.

Zasiłek rodzinny na drugie dziecko jest wyższy o 12,80 euro miesięcznie, na trzecie dziecko – o 47,80 euro, na czwarte dziecko – o 97,80 euro. Na każde następne dziecko zasiłek wzrasta o 50 euro miesięcznie.

Od 2008 roku zasiłek jest wypłacany 13 razy w roku, w tym dwukrotnie we wrześniu.

Rodzice otrzymują na dziecko upośledzone zasiłek zwiększony o 138,30 euro miesięcznie. Dla rodzin wielodzietnych (powyżej 3 dzieci) o dochodzie rocznym nieprzekraczającym 55 000 euro (granica obowiązująca w roku 2007) przewidziany jest dodatek dla rodzin wielodzietnych (*Mehrkindzuschlag*) w wysokości 36,40 euro miesięcznie na trzecie i kolejne dziecko.

Inne

Ulga podatkowa na dzieci wynosi 50,90 euro miesięcznie na każde dziecko (dotyczy podatku dochodowego).

Belgia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym. Przysługuje on wszystkim rodzinom wychowującym dzieci. Dziecko musi być wychowywane w Belgii i nie może studiować poza granicami kraju.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Rodziny wychowujące dzieci. Uprawniony do zasiłku musi posiadać więź z dzieckiem (rodzicielstwo, powinowactwo, adopcja lub status opiekuna prawnego).

Limit wieku dzieci, na które przysługuje zasiłek:

- 18 lat – powszechnie,
- 25 lat – w przypadku kontynuacji nauki i studiów,
- 21 lat – w przypadku dzieci poważnie upośledzonych.

Wysokość zasiłku

Jest uzależniona od wieku i ilości dzieci w rodzinie. Miesięcznie wynosi on:

- 81,77 euro na pierwsze dziecko,
- 151,30 euro na drugie dziecko,
- 225,90 euro na trzecie dziecko i kolejne dzieci.

W lipcu zasiłki rodzinne są podwyższane o dodatek roczny wynoszący 74,29 euro na dziecko w wieku co najmniej 11 lat.

Rodziny z jednym rodzicem (czyli tam, gdzie rodzice nie mieszkają ze sobą i nie tworzą wspólnego gospodarstwa domowego) i które nie korzystają z wyższych zasiłków dla sierot oraz nie posiadają przychodów miesięcznych wyższych od 1 810,35 euro otrzymują miesięczny specjalny dodatek w wysokości 20,81 euro na każde dziecko.

Rodzice pierwszego dziecka (niekorzystający z dodatku dla samotnych rodziców ani z dodatku z tytułu posiadania dziecka upośledzonego) otrzymują następujące zasiłki:

1. na dzieci urodzone po 31 grudnia 1990 roku
 - od 6 do 12 lat – 14,25 euro,
 - od 12 do 18 lat – 21,69 euro,
 - powyżej 18 lat (rozwiązanie to obowiązuje od 1 stycznia 2009 roku) – 25,00 euro.
2. na dzieci urodzone przed 1 stycznia 1991 roku
 - urodzone pomiędzy 01.01.1985 i 31.12.1990, w wieku poniżej 18 lat – 28,41 euro,
 - urodzone pomiędzy 01.01.1985 i 31.12.1990, począwszy od 18. roku życia – 30,51 euro,

- urodzone pomiędzy 01.01.1981 i 31.12.1984 – 45,51 euro.
3. na inne dzieci (w tym w rodzinach korzystających z dodatku dla samotnych rodziców i z dodatku na dzieci upośledzone):
- od 6 do 12 lat – 28,41 euro,
 - od 12 do 18 lat – 43,41 euro,
 - powyżej 18 lat – 55,19 euro.

Przypadki specjalne:

1. Osoby bezrobotne: jeżeli dodatek dla bezrobotnych jest głównym źródłem dochodów rodziny, bezrobotni od 7. miesiąca bezrobocia mają prawo do dodatków rodzinnych podstawowych (plus podwyższenia uzależnione od wieku) zwiększonych w sposób następujący:
 - 41,63 euro na pierwsze dziecko,
 - 25,80 euro na drugie dziecko,
 - trzecie dziecko i kolejne:
 - rodziny samotnie wychowujące dzieci – 20,81 euro,
 - pozostałe rodziny – 4,53 euro.
2. Osoby pobierające rentę: jeżeli renta jest głównym źródłem dochodów, rodziny mają prawo do tych samych dodatków, co rodziny bezrobotne.
3. Pracownicy uznani za niezdolnych do pracy lub pracownice przebywające na urlopie macierzyńskim, począwszy od 7. miesiąca niezdolności do pracy i ewentualnie do okresu narodzin oraz inwalidzi – mają prawo do następujących podwyżek zasiłków rodzinnych:
 - 89,56 euro na pierwsze dziecko,
 - 25,80 euro na drugie dziecko,
 - trzecie dziecko i następne:
 - rodziny samotnie wychowujące dzieci – 20,81 euro,
 - inne rodziny – 4,53 euro,
4. Zasiłki dla sierot (wezenbislæg): 314,12 euro na każde dziecko (z podwyżkami zależnie od wieku). Zasiłki sieroce wypłacane w lipcu podwyższane są rocznym dodatkiem 74,29 euro na dziecko powyżej 11. roku życia.

Zasiłek z tytułu urodzenia dziecka

- 1 107,80 euro na pierwsze dziecko,
- 833,49 euro na drugie i każde następne dziecko.

Zasiłek może zostać wypłacony na 2 miesiące przed wyznaczoną datą urodzin.

Inne: zasiłek za pierwsze adoptowane dziecko został ustalony na kwotę 1 107,80 euro.

Cypr

Typ zasiłku rodzinnego

Podstawowy zasiłek na dzieci ma charakter powszechny. Dodatkowy zasiłek na dzieci jest uzależniony od poziomu dochodów w rodzinie (bierze się pod uwagę dochód sprzed 3 lat).

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Do otrzymania zasiłku na dzieci uprawnieni są rodzice lub opiekunowie dzieci przebywających na stałe na Cyprze i żyjących z nimi w gospodarstwie rodzinnym. Dzieci muszą być stanu wolnego.

Warunki otrzymania zasiłku

Zasiłek przysługuje na dziecko poniżej 18. roku życia. Na dzieci studiujące na studiach dziennych przysługuje do 23 lat. Dla młodych mężczyzn, którzy odbyli służbę wojskową, granica ta podniesiona jest do 25 lat. Zasiłek na dzieci niezdolne do podjęcia pracy przysługuje bez ograniczeń wiekowych.

Wysokość zasiłku

Podstawowy zasiłek na dzieci:

- na pierwsze dziecko – 391,70 euro rocznie,
- na drugie dziecko – 383,41 euro rocznie,
- przy trójce dzieci – 783,40 euro rocznie na każde dziecko,
- przy czwórce i kolejnych dzieciach – po 1 292,62 euro rocznie na każde dziecko.

Dodatkowy zasiłek na dzieci przy rocznym dochodzie na rodzinę nieprzekraczającym 17 086 euro:

- na pierwsze dziecko – 97,92 euro rocznie,
- na drugie dziecko – 391,70 euro rocznie,
- przy trójce dzieci – 293,78 euro rocznie na każde dziecko,
- przy czwórce i kolejnych dzieciach – po 430,86 euro rocznie na każde dziecko.

Dodatkowy zasiłek na dzieci przy rocznym dochodzie na rodzinę zawierającym się w przedziale od 17 087 do 34 172 euro:

- na pierwsze dziecko – 48,96 euro rocznie,
- na drugie dziecko – 293,77 euro rocznie,
- przy trójce dzieci – 244,81 euro rocznie na każde dziecko,
- przy czwórce i kolejnych dzieciach – po 269,29 euro rocznie na każde dziecko.

Rodzina z jednym dzieckiem lub dwójką dzieci otrzymuje zasiłek na dzieci raz w roku. Rodzinom z większą ilością dzieci zasiłek wypłacany jest co miesiąc.

Jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka w 2008 roku wynosił 446 euro za każde urodzone dziecko.

Warunkami otrzymania zasiłku jest urodzenie dziecka żywego lub urodzenie dziecka martwego po ciąży trwającej minimum 28 tygodni oraz aby matka lub ojciec dziecka byli ubezpieczeni przez minimum 26 tygodni i płacili świadczenie ubezpieczeniowe od dochodów nie mniejszych niż podstawowe podlegające ubezpieczeniu.

Rodzice trojaczków otrzymują zapomogę w wysokości 7 700 euro.

Zapomoga ślubna w wysokości 607 euro na parę małżeńską (303,50 euro na każdego małżonka) jest wypłacana pod warunkiem, że małżeństwo zostało zawarte, a małżonek był ubezpieczony przez minimum 26 tygodni i płacił świadczenie ubezpieczeniowe od dochodów nie mniejszych niż podstawowe podlegające ubezpieczeniu.

Estonia

Typ zasiłku rodzinnego: zasiłek powszechny, przysługujący wszystkim mieszkańcom (dzieci i rodzice muszą zamieszkiwać w Estonii).

Warunki otrzymania zasiłku: zasiłek przysługuje na dziecko do 16 lat, na studentów na studiach dziennych do lat 19.

Wysokość zasiłku na dziecko zależy od liczby dzieci w rodzinie:

- na pierwsze i drugie dziecko: dwukrotność zasiłku podstawowego na dziecko, wynoszącego 150 koron estońskich (9,59 euro) miesięcznie – łącznie 300 EEK (19,2 euro) na każde dziecko miesięcznie.
- na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie: sześciokrotność miesięcznego zasiłku podstawowego na dziecko, łącznie 900 EEK (57,52 euro) na każde dziecko miesięcznie,
- zasiłek dla rodzin z siedmiorgiem lub więcej dzieci: 2,2-krotność stawki zasiłku dziecięcego bazowego opiekuńczego na dzieci, wynoszącego 1 200 EEK (76,7 euro) – łącznie 2 640 EEK (169 euro) miesięcznie.

Zasiłek z tytułu urodzenia dziecka jest wypłacany jednorazowo i wynosi 5 000 EEK (320 euro) na każde narodzone dziecko.

Inne

Zasiłek otrzymywany w przypadku adopcji jest równy zapomodze z tytułu urodzenia dziecka i wynosi 5 000 EEK (320 euro).

Finlandia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym, przysługujący wszystkim mieszkańcom.

Warunkiem otrzymania zasiłku, wypłacanego rodzicom lub opiekunom dzieci w wieku poniżej 17 lat, jest zamieszkiwanie w Finlandii.

Wysokość miesięcznych zasiłków:

- 100 euro na pierwsze dziecko,
- 110,50 euro na drugie dziecko,
- 141 euro na trzecie dziecko,
- 161,50 euro na czwarte dziecko,
- 182 euro na piąte i każde następne dziecko.

Dodatek dla rodzica samotnie wychowującego dzieci wynosi 46,60 euro na każde dziecko.

Zasiłek z tytułu urodzenia dziecka

Przysługuje każdej ciężarnej kobiecie zamieszkującej w Finlandii, której ciąża trwała co najmniej 154 dni, która poddawała się badaniom lekarskim. Matki mogą wybrać pomiędzy pakietem środków do pielęgnacji dziecka a gotówką w wysokości 140 euro. Świadczenie jest przyznawane za każde urodzone lub przysposobione dziecko w wieku poniżej 18 lat. W przypadku ciąży mnogiej zasiłek jest zwiększany.

Inne

W przypadku adopcji zagranicznej wypłacany jest specjalny zasiłek na pokrycie wydatków z nią związanych. Jego wysokość zależy od kraju adopcji i wynosi od 1 900 do 4 500 euro na każde adoptowane dziecko poniżej 18 lat.

Francja

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym, przysługujący wszystkim mieszkańcom.

Uprawnionymi do otrzymania zasiłku są rodziny mające przynajmniej dwójkę dzieci w wieku poniżej 20. roku życia, będące na utrzymaniu rodziców.

Wysokość zasiłków zależy od wielkości rodziny i wieku dzieci. Zasiłki są płacone co miesiąc.

Od stycznia 2008 roku wynoszą:

- na 2 dzieci – 120,32 euro,
- na 3 dzieci – 274,47 euro,
- na 4 dzieci – 430,76 euro,
- na 5 dzieci – 585,68 euro,

- na każde kolejne dziecko + 154,92 euro.

W myśl ustawy nr 2008–409 z 28 kwietnia 2008 roku o podwyżkach zasiłków rodzinnych: dla dzieci urodzonych po 30 kwietnia 1997 roku przewidziano tylko jedną podwyżkę (o 60,16 euro miesięcznie), która wchodzi w życie miesiąc po 14. urodzinach dziecka.

Dla dzieci urodzonych przed 30 kwietnia 1997 roku:

- podwyżka na dziecko powyżej 11 lat – 34,01 euro miesięcznie,
- podwyżka na dziecko powyżej 16 lat – 60,46 euro miesięcznie.

Na zasiłki rodzinne dla rodzin z dwójką i więcej dzieci przeznaczane jest z budżetu 41 miliardów euro rocznie.

Zasiłek z tytułu urodzenia dziecka

Świadczenie z okazji narodzin lub adopcji jest częścią systemu świadczeń związanych z przyjściem na świat niemowlęcia (*prestation d'accueil du jeune enfant* – PAJE). Osobami uprawnionymi do zasiłku są kobiety w ciąży, które zgłosiły ten fakt władzom i ośrodkowi medycznemu podczas pierwszych 4 miesięcy ciąży, oraz osoby dokonujące adopcji dzieci poniżej 20. roku życia z publicznego ośrodka opieki społecznej dla dzieci za zgodą agencji adopcji lub kompetentnych władz zagranicznych.

Kryteria

Wysokość zasiłku jest zależna od dochodów i ilości dzieci.

W rodzinie, w której pracuje tylko jedno z rodziców:

- i jest 1 dziecko – granica zarobków uprawniająca do otrzymania zasiłku wynosi 32 328 euro,
- i jest 2 dzieci – granica zarobków wynosi 38 794 euro,
- i jest 3 dzieci – granica zarobków wynosi 46 553 euro,
- na każde następne dziecko granica zarobków jest zwiększana o 7 759 euro.

W rodzinie, w której pracują oboje rodzice lub w której jedno z rodziców samotnie wychowuje dzieci:

- i jest 1 dziecko – granica zarobków wynosi 42 772 euro,
- i jest 2 dzieci – granica zarobków wynosi 49 188 euro,
- i jest 3 dzieci – granica zarobków wynosi 56 947 euro,
- na każde następne dziecko granica zarobków jest zwiększana o 7 759 euro.

Wysokość zasiłku z tytułu urodzenia dziecka ustalona jest na 855,25 euro. W przypadku dzieci adoptowanych zasiłek ten wynosi 1 710,49 euro.

Inne

Prestation d'accueil du jeune enfant jest świadczeniem związanym z narodzinami dziecka. Obejmuje świadczenia związane z:

- narodzinami lub adopcją dziecka,

- „podstawowym” zasiłkiem,
- dodatkiem dla osób podejmujących działania zawodowe,
- dodatkiem dla osób opiekujących się dziećmi.

Od 1 stycznia 2004 roku PAJE otrzymują wszystkie rodziny, którym urodziło się dziecko lub go oczekują, adoptowali dziecko lub czekają na adopcję. Dziecko musi pozostawać na utrzymaniu swoich rodziców. Podstawowy zasiłek jest wypłacany w celu pokrycia wydatków medycznych na dziecko poniżej 3 lat lub przez 3 lata, jeśli dziecko jest adoptowane. Miesięczna wysokość tego świadczenia wynosi 172,77 euro na rodzinę.

Rodziny z trojgiem lub więcej dzieci w wieku 3 lub więcej lat będącymi na utrzymaniu rodziców, mogą zostać zakwalifikowane do pobierania dodatku 156,60 euro miesięcznie.

Holandia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym, przysługujący wszystkim mieszkańcom.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Zasiłek przeznaczony jest dla wszystkich mieszkańców poniżej 65. roku życia, bez względu na zarobki oraz narodowość.

Zasiłki dla dzieci są płacone także gdy mieszkają w innych krajach Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także w krajach z którymi Holandia ma porozumienie w zakresie opieki socjalnej.

Warunki uzyskania zasiłku

Aby uzyskać zasiłek na dziecko muszą zostać spełnione następujące warunki:

- opłacanie ubezpieczenia,
- posiadanie jednego lub więcej dzieci w wieku poniżej 17 lat,
- dzieci muszą pozostawać na utrzymaniu rodziców.

Wysokość zasiłku

Wysokość zasiłku zależy od wieku dziecka. Istnieją dwa programy – jeden dla dzieci urodzonych przed 1995 rokiem, a drugi dla urodzonych po 1995 roku.

Podstawowy zasiłek (wypłacany co kwartał) na dziecko urodzone w styczniu 1995 roku lub później wynosi:

- w wieku do 5 lat – 193,73 euro,
- w wieku 6-11 lat – 235,24 euro,
- w wieku 12-17 lat – 276,75 euro.

Podstawowy zasiłek (wypłacany co kwartał) na dzieci w wieku 12-17 lat w rodzinie:

- na 1 dziecko – 276,75 euro,

- na 2 dzieci – 311,22 euro,
- na 3 dzieci – 322, 71 euro
- na 4 dzieci – 347,96 euro,
- na 5 dzieci – 363,11 euro,
- na 6 dzieci – 373, 22 euro,
- na 7 dzieci – 380,43 euro,
- na 8 dzieci – 393,66 euro,
- na 9 dzieci – 403,95 euro,
- na 10 dzieci – 412,18 euro.

Zasiłek w podwójnej wysokości jest wypłacany gdy dziecko:

- ma poniżej 16 lat, jest niepełnosprawne lub uczy się poza domem,
- ma 16-17 lat, jest niepełnosprawne, uczy się / studiuje poza domem lub jest bezrobotne.

Islandia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek otrzymują rodziny spełniające kryterium dochodowe.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Uprawnionymi do otrzymania zasiłku są rodzice lub osoby odpowiedzialne za utrzymanie dzieci poniżej 18. roku życia. Gdy dziecko mieszka z obojgiem rodziców, zasiłek rozkłada się jednakowo pomiędzy nich. Gdy dziecko mieszka z jednym rodzicem, samotny rodzic otrzymuje pełny zasiłek.

Warunki uzyskania zasiłku

Zasiłek przeznaczony jest dla dzieci poniżej 17. roku życia. Dziecko musi być na utrzymaniu osoby, która bez ograniczeń podlega obowiązkowi podatkowemu w Islandii zgodnie z prawem podatkowym. Zasiłek jest wyliczany i wypłacany na podstawie dochodów, które zostały zadeklarowane w poprzednim roku. Zasiłki na dziecko wypłacane są jedynie rodzicom, którzy rozliczyli się z fiskusem; do czasu rozliczenia wszystkich nieuregulowanych podatków zasiłek jest wstrzymywany.

Wysokość zasiłku

Zasiłki są zależne od wieku dziecka i wysokości zarobków.

Dla wszystkich dzieci poniżej 7. roku życia roczny zasiłek na dziecko pod koniec 2006 roku wynosił 4 824 ISK (30,15 euro) miesięcznie. Dodatkowo rodzice po ślubie lub żyjący w konkubinacie otrzymują:

- na 1 dziecko – 12 010 ISK (75,05 euro) miesięcznie,

- na 2. dziecko i kolejne – po 20 519 ISK (128,22 euro) miesięcznie.

Samotni rodzice otrzymują na:

- na 1 dziecko – 20 003 ISK (125 euro) miesięcznie,
- na 2. dziecko i kolejne – po 20 519 ISK (128,2 euro) miesięcznie.

Zasiłki są wyliczane na podstawie zarobków zadeklarowanych w poprzednim roku. Do wyliczenia wysokości zasiłku zarobki rodziców:

- z 1 dzieckiem są redukowane o 2 % nadwyżki powyżej limitu,
- z 2 dzieci są redukowane o 5 % nadwyżki powyżej limitu,
- z 3 dzieci i więcej są redukowane o 7 % nadwyżki powyżej limitu.

Limity zarobkowe:

- dla samotnych rodziców – 120 000 ISK (750 euro) miesięcznie,
- dla rodziców w związkach małżeńskich i konkubinatach – 240 000 ISK (1500 euro) miesięcznie.

Inne

Zasiłek dla rodziców z dwójką dzieci, w przypadku gdy oboje pracują w pełnym wymiarze czasu pracy i ich zarobki kształtują się w kwotach określonych pierwszym, drugim i trzecim kwartyłem¹ średniego miesięcznego wynagrodzenia:

1. Samotni rodzice:
 - pierwszy kwartył (254 000 ISK) – 33 822 ISK (211,35 euro) miesięcznie,
 - drugi kwartył (326 000 ISK) – 30 222 ISK (188,86 euro) miesięcznie,
 - trzeci kwartył (429 000 ISK) – 25 072 ISK (156,68 euro) miesięcznie,
2. Rodzice pozostający w związku małżeńskim lub w konkubinacie:
 - pierwszy kwartył (254 000 ISK) – 12 803 ISK (80 euro) miesięcznie,
 - drugi kwartył (326 000 ISK) – 11 003 ISK (68,76 euro) miesięcznie,
 - trzeci kwartył (429 000 ISK) – 8 428 ISK (52,67 euro) miesięcznie.

Niemcy

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym, przysługujący wszystkim mieszkańcom.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Do pobierania zasiłków uprawnione są osoby posiadające dzieci i płacące podatki lub mieszkające w Niemczech, mające pełnię władzy rodzicielskiej. Dzieci muszą pozostawać na ich utrzymaniu. To samo dotyczy rodziców dzieci adoptowanych.

¹ Kwartył – w statystyce jedna z miar tendencji centralnej, które służą do wyznaczania tej wartości cechy, wokół której grupują się dane.

Warunki uzyskania zasiłku

Rodzice otrzymują zasiłek na dziecko mieszkające w Niemczech, w jednym z państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii.

Zasiłek wypłacany jest na dziecko w wieku poniżej 18 lat. Istnieje możliwość przedłużenia wypłaty świadczeń do 21. roku życia dla tych dzieci, które jeszcze nie pracowały lub są zarejestrowane jako szukający pracy w agencjach pracy w Niemczech.

Możliwość przedłużenia wypłaty świadczeń do 25. roku życia zapewniają:

- praktyki zawodowe,
- dalsza edukacja,
- wnioski o praktyki zawodowe,
- wolontariat.

W przypadku osób niepełnosprawnych nie ma ograniczeń wiekowych, jednak upośledzenie musi zostać rozpoznane przed 25. rokiem życia, a dziecko nie jest w stanie utrzymywać się samodzielnie.

Aby świadczenie było nadal wypłacane (po ukończeniu przez dziecko 18. roku życia), jego dochód nie może przekraczać 7 680 euro na rok. Pieniądze muszą być przeznaczone na edukację.

Wysokość zasiłku:

Wysokość zasiłku zależna jest od ilości dzieci i przysługuje na:

- 1. dziecko – 164 euro miesięcznie,
- 2. dziecko – 164 euro miesięcznie,
- 3. dziecko – 170 euro miesięcznie,
- 4. dziecko i kolejne – 195 euro miesięcznie.

Inne

Zasiłek dla rodziców przysługuje niepracującym lub pracującym na pół etatu matce lub ojcu, którzy opiekują się dzieckiem w domu. Rodzice ci otrzymują 67% średniego miesięcznego wynagrodzenia (min. 300 euro, max. 1 800 euro) lub 300 euro, jeśli nie mają żadnego miesięcznego dochodu. Zasiłek ten wypłacany jest maksymalnie przez 12 lub 14 miesięcy

Zaliczka na poczet alimentów – dla dzieci poniżej 12 lat mieszkających z jednym rodzicem przez maksymalnie 6 lat w przypadku niepłacenia alimentów przez drugiego rodzica. Zaliczka zróżnicowana jest w zależności od wieku dziecka i wynosi miesięcznie:

- na dzieci poniżej 6. roku życia – 117 euro,
- na dzieci w wieku od 6 do 12 lat – 158 euro.

Polska

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek otrzymują rodziny spełniające kryterium dochodowe.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Zasiłek rodzinny jest wypłacany rodzicom lub jednemu z nich, który jest opiekunem dziecka, a także prawnemu opiekunowi dziecka.

Warunki uzyskania zasiłku

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Kryterium dochodowe – dochód rodziny netto na 1 osobę nie przekracza miesięcznie 504 zł lub 583 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

Warunki, które muszą spełnić obcokrajowcy:

- nie mają innego obywatelstwa krajów UE lub EFTA,
- przebywają na terytorium Polski, mają status uchodźcy lub pozwolenie na pobyt stały.

Limity wieku:

- 18 lat,
- 21 lat, jeśli dziecko się uczy,
- 24 lata, jeśli dziecko kontynuuje naukę w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku

Miesięczne zasiłki zależne są od wieku dziecka:

- do ukończenia 5. roku życia – 68 zł,
- powyżej 5. do ukończenia 18. roku życia – 91 zł,
- powyżej 18. do ukończenia 24. roku życia – 98 zł.

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

1. Występuje jako dodatek do zasiłku rodzinnego:
2. 1 000 zł jeśli dochód rodziny *per capita* nie przekracza 504 zł.
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:
4. 1 000 zł niezależnie od dochodów.
5. Dodatkowe zapomogi uchwalane i wypłacane przez gminy (świadczenie uznaniowe).

Dodatki do zasiłku

Z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie.

Dodatek przysługuje matce lub ojcu, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 24 miesiące lub

- 36 miesięcy, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż 1 dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
 - 72 miesięcy, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym.
1. Z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 170 zł, ale nie więcej niż 340 zł miesięcznie na wszystkie dzieci; w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci.
 2. Rodziny wielodzietne (na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie) – 80 zł.
 3. Z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
 - do 5. roku życia – 60 zł,
 - od 5. do 24. roku życia – 80 zł.
 4. Z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (jednorazowo) – 100 zł.
 5. Z tytułu podjęcia nauki w szkole:
 - poza miejscem zamieszkania, gdy dziecko uczęszcza do szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej (przez okres 10 miesięcy) – 90 zł,
 - poza miejscem zamieszkania, gdy dziecko uczęszcza do szkoły podstawowej lub gimnazjum i jest niepełnosprawne (przez okres 10 miesięcy) – 90 zł,
 - gdy dziecko dojeżdża do miejscowości, w której znajduje się szkoła (przez okres 10 miesięcy) – 50 zł.

Inne

1. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznawane jest w wysokości ustalonych alimentów, nie więcej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód netto rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.
2. Ulga podatkowa: przysługuje na każde dziecko – 1 112,04 zł rocznie.

Portugalia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek otrzymują rodziny spełniające kryterium dochodowe.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Dzieci mieszkające w Portugalii (warunek obowiązuje od 2003 roku).

Warunki uzyskania zasiłku

- dochód rodziny musi być niższy od pięciokrotności „wskaźnika wsparcia społecznego”, wynoszącego 407,41 euro miesięcznie w 2008 roku,
- dzieci niemieszkające z rodzicami, przebywające w nienastawionych na zysk instytucjach społecznych,
- dzieci i młodzież nie mogą pracować zawodowo.

Limity wieku:

- 16 lat,
- dzieci kontynuujące edukację lub odbywające praktyki zawodowe – 18, 21 lub 24 lata w zależności od sytuacji,
- dzieci niepełnosprawne – 24 lata. Istnieje możliwość przedłużenia wypłaty zasiłku o 3 lata, jeśli dziecko jest studentem uczelni wyższej oraz w wypadku poważnego kalectwa.

Wysokość zasiłku

Wysokość zasiłku zależna jest od wskaźnika dochodu na członka rodziny (łącznie roczne zarobki wszystkich członków rodziny przed potrąceniami podatkowymi, podzielone przez liczbę dzieci) oraz od wieku dziecka. Wysokość zasiłku jest różna, zależnie od wysokości dochodu w stosunku do wysokości pięciokrotności „wskaźnika wsparcia społecznego”. Wyróżnia się 5 poziomów:

1. poziom 1: wskaźnik dochodu na członka rodziny do kwoty 2 851,87 euro:
 - zasiłek na dziecko w wieku poniżej 12 miesięcy – 135,84 euro
 - zasiłek na dziecko w wieku powyżej 12 miesięcy – 33,96 euro,
2. poziom 2: wskaźnik dochodu na członka rodziny pomiędzy 2 851,87 a 5 703,74 euro:
 - zasiłek na dziecko w wieku poniżej 12 miesięcy – 112,66 euro,
 - zasiłek na dziecko w wieku powyżej 12 miesięcy – 28,17 euro,
3. poziom 3: wskaźnik dochodu na członka rodziny pomiędzy 5 703,74 a 8 555,61 euro:
 - zasiłek na dziecko w wieku poniżej 12 miesięcy – 89,69 euro,
 - zasiłek na dziecko w wieku powyżej 12 miesięcy – 25,79 euro,
4. poziom 4: wskaźnik dochodu na członka rodziny pomiędzy 8 555,61 a 14 259,35 euro:
 - zasiłek na dziecko w wieku poniżej 12 miesięcy – 55,13 euro,

- zasiłek na dziecko w wieku powyżej 12 miesięcy – 22,06 euro,
5. poziom 5: wskaźnik dochodu na członka rodziny pomiędzy 14 259,35 a 28 518,70 euro:
- zasiłek na dziecko w wieku poniżej 12 miesięcy – 33,09 euro,
 - zasiłek na dziecko w wieku powyżej 12 miesięcy – 11,03 euro.

Gdy wskaźnik dochodu na członka rodziny przekroczy wysokość 28 518,70 euro rodzina traci uprawnienia do pobierania zasiłku.

Inne

1. Dla dużych rodzin – po narodzinach drugiego i kolejnego dziecka, rodzice dzieci w wieku pomiędzy 1. a 3. rokiem życia są upoważnieni do otrzymywania większego zasiłku. Zasiłek na dzieci w wieku od roku do 3 lat jest podwójny, gdy rodzi się lub jest adoptowane drugie dziecko, natomiast gdy rodzi się lub jest adoptowane trzecie dziecko zasiłek jest wypłacany w potrójnej wysokości.
2. Zasiłki dla rodziców samotnie wychowujących dzieci są wyższe o 20%.
3. Zasiłki dla rodzin o bardzo małym dochodzie są wyższe o 25%. Ta podwyżka przeznaczona jest dla rodzin z 1. i 2. poziomu.

Słowenia

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek dla rodzin, które mają dochód poniżej średniej krajowej.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Zasiłek na dzieci jest wypłacany jednemu z rodziców lub innemu opiekunowi, który jest mieszkańcem Republiki Słowenii lub osobie powyżej 18 lat (pod określonymi warunkami).

Warunki uzyskania zasiłku

Dziecko musi na stałe przebywać na terytorium Słowenii.

Limity wieku:

- 18 lat,
- 26 lat w wypadku dalszej edukacji i odbywania praktyk,
- 26 lat w wypadku poważnej niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku

Przy ustalaniu wysokości zasiłku bierze się pod uwagę średnie przychody na członka rodziny jako procentową część średnich zarobków w Republice Słowenii:

1. jedno dziecko
 - przychód do 15 % (do 192,72 euro) – 106,06 euro,
 - przychód od 15 % do 25 % (między 192,72 a 321,20 euro) – 90,68 euro,

- przychód od 25 % do 30 % (między 321,20 a 385,44 euro) – 69,12 euro,
- przychód od 30 % do 35 % (między 385,44 a 449,68 euro) – 54,51 euro,
- przychód od 35 % do 45 % (między 449,68 a 578,16 euro) – 44,57 euro,
- przychód od 45 % do 55 % (między 578,16 a 706,63 euro) – 28,24 euro,
- przychód od 55 % do 75 % (między 706,63 a 963,59 euro) – 21,18 euro,
- przychód od 75 % do 99 % (między 963,59 a 1 271,94 euro) – 18,44 euro.

2. drugie dziecko

- przychód do 15 % (do 192,72 euro) – 116,67 euro,
- przychód od 15 % do 25 % (między 192,72 euro a 321,20 euro) – 100,25 euro,
- przychód od 25 % do 30 % (między 321,20 euro a 385,44 euro) – 77,24 euro,
- przychód od 30 % do 35 % (między 385,44 euro a 449,68 euro) – 62,20 euro,
- przychód od 35 % do 45 % (między 449,68 euro a 578,16 euro) – 52,02 euro,
- przychód od 45 % do 55 % (między 578,16 euro 706,63 euro) – 35,35 euro,
- przychód od 55 % do 75 % (między 706,63 euro a 963,59 euro) – 28,24 euro,
- przychód od 75 % do 99 % (między 963,59 euro a 1 271,94 euro) – 25,51 euro.

3. kolejne dzieci

- przychód do 15 % (do 192,72 euro) – 127,28 euro,
- przychód od 15 % do 25 % (między 192,72 euro a 321,20 euro) – 109,75 euro,
- przychód od 25 % do 30 % (między 321,20 euro a 385,44 euro) – 85,35 euro,
- przychód od 30 % do 35 % (między 385,44 euro a 449,68 euro) – 70,03 euro,
- przychód od 35 % do 45 % (między 449,68 euro a 578,16 euro) – 59,41 euro,
- przychód od 45 % do 55 % (między 578,16 euro a 706,63 euro) – 42,41 euro,
- przychód od 55 % do 75 % (między 706,63 euro a 963,59 euro) – 35,35 euro,
- przychód od 75 % do 99 % (między 963,59 euro a 1 271,94 euro) – 32,57 euro.

Gdy dziecko mieszka z jednym rodzicem, zasiłek na dzieci (*otroški dodatek*) wzrasta o 10%. Gdy dziecko w wieku przedszkolnym nie może korzystać z opieki przedszkolnej, zasiłek ten wzrasta o 20%.

Zasiłek z tytułu narodzenia dziecka

Wyprawka dla niemowlęcia to zasiłek jednorazowy, wypłacany w celu zakupienia wyprawki dla noworodka, którego matka lub ojciec stale zamieszkują w Republice Słowenii. Od 1 stycznia 2008 roku jego wysokość wynosi 259,27 euro.

Inne

Zasiłek dla dużych rodzin (*dodatek za veliko družino*) to jednorazowy zasiłek wypłacany jako roczna pomoc przeznaczona dla rodzin z trójką lub więcej dzieci, które spełniają określone warunki wiekowe. Jedno z rodziców, a także dzieci muszą stale zamieszkiwać Republikę

Słowenii. Wysokość zasiłku w 2008 roku wynosiła 363,36 euro dla rodzin z trójką dzieci i 443,12 euro dla rodzin z czwórką lub większą liczbą dzieci.

Szwecja

Typ zasiłku rodzinnego

Zasiłek o charakterze powszechnym.

Osoby uprawnione do otrzymania zasiłku

Zasiłek na dziecko jest wypłacany matce lub – po złożeniu odpowiedniego wniosku albo przeniesieniu prawa opieki nad dzieckiem – ojcu. Od 1 czerwca 2006 roku rodzice mają możliwość dzielenia się zasiłkiem.

Warunki uzyskania zasiłku

Dziecko musi na stałe przebywać w Szwecji. Jeśli dziecko wyjedzie ze Szwecji na mniej niż 6 miesięcy zasiłek jest nadal płacony.

Limit wieku: 16 lat.

Podobny zasiłek (*student grant*) wypłacany jest dzieciom uczącym się w szkołach powyżej szkoły średniej (taka sama wysokość zasiłku, jest wypłacany tylko przez 10 miesięcy w roku).

Wysokość zasiłków

Zasiłek na dzieci wypłacany przez 12 miesięcy w roku:

- na pierwsze dziecko – 1 050 koron szwedzkich miesięcznie (116 euro),
- na drugie dziecko – 100 koron szwedzkich (11 euro),
- na trzecie dziecko – 354 koron szwedzkich (39 euro),
- na czwarte dziecko – 860 koron szwedzkich (95 euro),
- na piąte i dalsze dzieci – po 1 050 koron szwedzkich (116 euro).

Zasiłek adopcyjny

Z tytułu adopcji dziecka z zagranicy rodzina otrzymuje 40 000 koron szwedzkich (4 432 euro).

Źródła:

1. *Council of Europe Family Policy Database*, www.coe.int/familypolicy/database 2009 r.
2. *Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej*, <http://www.mpips.gov.pl/>

Przygotował zespół:
Artur Dragan,
Andrzej Krasnowolski,
Jagoda Tracz-Dral
Dział Analiz i Opracowań Tematycznych
Ewa Fibingier, praktykantka